

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

I. Informacje o Spółce

1. Przedsiębiorstwo Instalacji Przemysłowych „INSTAL-LUBLIN” S.A. z siedzibą w Lublinie przy ul. L. Herc 9 zarejestrowane jest w Sądzie Rejonowym w Lublinie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000023958.

Podstawowy przedmiot działalności Spółki „INSTAL-LUBLIN” S.A. to wykonywanie instalacji centralnego ogrzewania i wentylacyjnych PKD 45.33.A, oraz wykonywanie instalacji wodno-hydraulicznych PKD 45.33.B.

2. Rokiem obrotowym dla Spółki jest rok kalendarzowy.
Czas trwania działalności Spółki jest nieograniczony.
3. Sprawozdanie finansowe sporządzono za okres od 01.01.2008 do 31.12.2008r., oraz dane porównywalne za okres od 01.01.2007 do 31.12.2007r.
4. Skład osobowy Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Skład Zarządu

Prezes Zarządu -	Jan Makowski
Wiceprezes-Członek Zarządu -	Tomasz Flis (rezygnacja z funkcji Członka Zarządu ze skutkiem na dzień 15 lipca 2008r.)
Wiceprezes –Członek Zarządu -	Piotr Ciompa (powołany na Członka Zarządu z dniem 01 sierpnia 2008r.)

Rada Nadzorcza

Przewodniczący -	Michał Skipietrow
Wiceprzewodniczący -	Andrzej Dobrucki
Członek Rady Nadzorczej -	Zofia Szwed
Członek Rady Nadzorczej -	Agnieszka Pasik
Członek Rady Nadzorczej -	Helmut Floeth

Uchwałą nr 15/2008 z dnia 02.06.2008r. ZWZA odwołało członków Rady Nadzorczej w składzie j.w.

Uchwałą nr 16/2008 z dnia 02.06.2008r. ZWZA powołało następujące osoby w skład Rady Nadzorczej:

Przewodniczący -	Dawid Sukacz
Wiceprzewodniczący -	Grzegorz Golec
Sekretarz -	Grzegorz Kubica
Członek Rady Nadzorczej -	Piotr Karmelita
Członek Rady Nadzorczej -	Adam Konopka

5. Sprawozdanie finansowe nie zawiera danych łącznych, Spółka nie posiada wewnętrznych jednostek organizacyjnych samodzielnie sporządzających sprawozdanie finansowe.

6. Ze względu na zmianę kwalifikacji inwestycji długoterminowej jednostki zależnej „INTRANS” Sp. z o.o. w Lublinie do inwestycji krótkoterminowej oraz warunkową sprzedaż udziałów spółki, a także ze względu na niestotność nie sporządza się skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
7. W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiło połączenie.
8. Sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej.
9. Sprawozdanie finansowe podlegało przekształceniu w celu zapewnienia porównywalności, a zestawienie i objaśnienie różnic zostało zamieszczone w dodatkowej notcie objaśniającej.
10. W przedstawionym sprawozdaniu finansowym nie dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opinii podmiotów uprawnionych do badania.

II. Opis zastosowanych zasad rachunkowości

1. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o:
 - a) Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF),
 - b) Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR),
 - c) Ustawę z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości,
 - d) Kodeks Spółek Handlowych z dnia 15 września 2000r.,
 - e) Ustawę z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

Prezentowane sprawozdanie finansowe rzetelnie przedstawia sytuację finansową Spółki, wyniki finansowe z działalności i przepływy środków pieniężnych.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z MSR/MSSF w rozumieniu art.2 ust 3 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości.

Spółka do sporządzonego sprawozdania finansowego nie stosowała opublikowanych Międzynarodowych Standardów Rachunkowości / Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (dalej MSR / MSSF) i interpretacji (dalej KIMSF) opracowanych przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (International Financial Reporting Committee -IFRIC) przed dniami bilansowymi, tj. 31.12.2008r., a których termin wejścia w życie przypadał po dacie, na którą sporządzono sprawozdania finansowe, tj.:

1/ Zmiana MSR1 (Z) „Prezentacja sprawozdań finansowych”. Data publikacji 6.09.2007r., data wejścia w życie 1.01.2009 r. Zmiany MSR 1 w szczególności dotyczą: prezentacji sprawozdań finansowych, zapewnienia bilansu otwarcia dla okresu porównawczego, w przypadku korekty błędu z lat ubiegłych lub dla sprawozdań po raz pierwszy sporządzonych według MSSF. Zastosowanie zmian nie powoduje skutków finansowych.

2/ Zmiana MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”. Data publikacji 29.03.2007 r., data wejścia w życie 1.01.2009 r. Spółka dotychczas aktywowała koszty finansowania zewnętrznego związanego z zakupem i wytworzeniem aktywów trwałych. Pozostałe

koszty finansowania zewnętrznego odnosiła na rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia. Zmiana standardu polegająca na przyporządkowaniu kosztów finansowania zewnętrznego do dostosowanego składnika aktywów nie powoduje skutków finansowych w odniesieniu do sprawozdań finansowych za 2008 rok. W okresach przyszłych w odniesieniu do kontraktów długoterwałych (rozliczanych zgodnie z MSR 17) może wystąpić konieczność rozliczenia kosztów finansowania zewnętrznego dotyczącego tych kontraktów.

3/ MSSF 8 „Segmenty operacyjne” - wydany 30 listopada 2006. Obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1.01.2009 roku lub po tej dacie, może być stosowany wcześniej. MSSF 8 zastępuje MSR 14 „Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności”. Standard określa nowe wymagania wobec ujawnień informacji dotyczących segmentów działalności, a także informacji dotyczących produktów i usług, obszarów geograficznych, w których prowadzona jest działalność oraz głównych klientów. Zastosowanie standardu nie wywołuje skutków finansowych, natomiast w przyszłości wymagał będzie zmiany zasad grupowania przychodów i kosztów działalności spółki.

4/ Zmiany MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” i MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”, wydane 10.01.2008 roku, mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1.07.2009 r., możliwe jest wcześniejsze zastosowanie mian. Zmiany dotyczą ujmowania nabycia i połączenia jednostek gospodarczych. Zmiana nie ma zastosowania do działalności Spółki, w związku z powyższym nie wywołuje skutków finansowych i nie wpływa na prezentację danych zawartych w sprawozdaniach finansowych za 2008r.

5/ Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji”, zostały wydane 17.01.2008 r. i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1.01.2009 r. Zmiany dotyczą płatności w formie akcji – uwzględnienia warunków innych niż warunki nabycia uprawnień i zasady anulowania / rozliczania uprawnień. Zmiana nie ma zastosowania do działalności Spółki, w związku z powyższym nie wywołuje skutków finansowych i nie wpływa na prezentację danych zawartych w sprawozdaniach finansowych za 2008r.

6/ Zmiany do: MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” i MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, wydane 14.02.2008 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1.01.2009 r. Zmiany dotyczą instrumentów finansowych z opcją sprzedaży według wartości godziwej oraz zobowiązań powstających w momencie likwidacji. Zmiany nie mają zastosowania do działalności Spółki, w związku z powyższym nie wywołuje skutków finansowych i nie wpływają na prezentację danych zawartych w sprawozdaniach finansowych za 2008r.

7/ KIMSF 11 „MSSF 2 - Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych”. Wydana 2.11.2006 roku, obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1.03.2007 r. lub po tej dacie. Interpretacja dotyczy: rozliczania przyznanego pracownikom prawa do swoich instrumentów kapitałowych (np. opcji, akcji) oraz umów płatności w formie akcji pomiędzy jednostkami tej samej grupy kapitałowej. Interpretacja nie ma zastosowania do działalności Spółki, w związku z powyższym nie wywołuje skutków finansowych i nie wpływa na prezentację danych zawartych w sprawozdaniach finansowych za 2008r.

8/ KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane” Data wejścia w życie 1.01.2008 r. Interpretacja dotyczy zasad rozliczania przez koncesjodawców umów na usługi koncesjonowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Spółka nie uczestniczy w umowach na usługi koncesjonowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Interpretacja nie wywołuje skutków finansowych dotyczących sprawozdań finansowych za 2008r.

9/ KIMSF 13 „Programy lojalnościowe dla Klientów. Data publikacji 27.06.2007 r., data wejścia w życie 1.07.2008 r. Interpretacja dotyczy ujęcia księgowego transakcji wynikających z przyjętych programów lojalnościowych dla klientów, takich jak np.: karty lojalnościowe, programy punktowe. Spółka nie stosuje w odniesieniu do swoich klientów programów lojalnościowych, w związku z tym zastosowanie zmiany nie wywołuje skutków finansowych w PIP „INSTAL Lublin” SA i nie wpływa na prezentację danych zawartych w sprawozdaniach finansowych za 2008r.

10/ KIMSF 14 „MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowe oraz ich wzajemne zależności”. Data publikacji 9.07.2007r., data wejścia w życie 1.01.2008 r. Interpretacja ma zastosowanie do wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń po okresie zatrudnienia oraz pozostałych długoterminowych programów określonych świadczeń. Spółka nie stosuje programu świadczeń pracowniczych, w związku powyższym KIMSF 14 nie wywołuje skutków finansowych w Spółce i nie wpływa na prezentację danych zawartych w sprawozdaniach finansowych za 2008r.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, aktywów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

2. Walutą funkcjonalną i walutą prezentacji wszystkich pozycji sprawozdania finansowego jest PLN. Sprawozdanie finansowe i wszystkie dane objaśniające podawane są w PLN. Transakcje wyrażone w walutach obcych przeliczane są na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. W przypadku konieczności zastosowania zaokrągleń zostały one wykonane według zasad ogólnych.
3. Szacunki księgowe

Sporządzenie sprawozdań finansowych wymaga od Zarządu użycia pewnych szacunków i przyjęcia założeń, co do przyszłych zdarzeń, które mogą wywierać wpływ na wartość aktywów i zobowiązań w bieżących i przyszłych sprawozdaniach finansowych. Szacunki i założenia podlegają ciągłej ocenie, oparte są na najlepszej wiedzy Zarządu, doświadczeniach historycznych i oczekiwaniach, co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Niemniej jednak mogą one zawierać pewien margines błędu i rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

4. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment branżowy to dający się wyodrębnić obszar jednostki gospodarczej, w ramach, którego następuje dystrybucja towarów lub świadczenie usług, który podlega ryzykom i charakteryzuje się zwrotom z poniesionych nakładów innym niż pozostałe segmenty branżowe.

Podstawowym podziałem na segmenty jest podział na segmenty branżowe. Segmentem branżowym jest segment usług budowlanych. Przychody segmentów są przychodami od klientów zewnętrznych dającymi się przyporządkować do danego segmentu. Do przychodów nie zaliczono: przychodów finansowych oraz zysków ze sprzedaży inwestycji.

Koszty segmentu są kosztami sprzedaży klientom zewnętrznym, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu w określonym środowisku ekonomicznym przy określonym poziomie ryzyka. Do kosztów segmentu nie zalicza się: strat na sprzedaży inwestycji oraz obciążeń z tytułu podatku dochodowego. Wynik operacyjny jest różnicą między przychodami a kosztami segmentu.

Segment geograficzny to dający się wyodrębnić obszar jednostki gospodarczej, w ramach, którego następuje dystrybucja towarów lub świadczenie usług w określonym środowisku geograficznym, który podlega ryzykom i charakteryzuje się zwrotami z poniesionych nakładów odmiennych od tych, które są właściwe dla innych obszarów działających w różnych środowiskach gospodarczych. Dla Spółki podział na segmenty geograficzne jest podziałem pomocniczym.

Wyodrębniono trzy obszary:

- 1) Kraj
- 2) Unia Europejska
- 3) Kraje spoza Unii

5. Środki pieniężne

Środki pieniężne wykazywane są na dzień bilansowy według ich wartości nominalnej, i obejmują środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz depozyty krótkoterminowe.

6. Inwestycje długoterminowe

Długoterminowe aktywa finansowe – udziały w innych jednostkach wyceniane po cenie nabycia pomniejszonej o odpisy spowodowane trwałą utratą wartości. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości obciążają koszty finansowe.

7. Należności krótkoterminowe

Należności krótkoterminowe wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, tj. łącznie z odsetkami przypadającymi na dzień bilansowy z zachowaniem ostrożnej wyceny oraz wykazuje się w wartości netto (po pomniejszeniu od odpisy aktualizujące). Należności wyrażone w walutach obcych na dzień bilansowy wycenia po średnim kursie waluty funkcjonalnej (PLN) obowiązującym na ten dzień.

Spółka tworzy odpisy aktualizujące wartość należności w chwili, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Spółka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności.

Kierownik jednostki podejmuje decyzję, o wysokości odpisu aktualizującego wartość należności po zapoznaniu się ze stanem spraw i możliwością płatniczą dłużnika. Dokonuje się odpisów aktualizujących należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości oraz na należności zasądzone wyrokiem sądowym.

8. Zapasy

Zapasy wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia i możliwej do uzyskania wartości netto, pomniejszone o odpisy aktualizujące ich wartość. Wartością netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszona o szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Cenę nabycia lub koszt wytworzenia ustala się

metodą „pierwsze weszło pierwsze wyszło”. Wyroby gotowe i produkcję w toku wycenia się wg kosztu wytworzenia, z uwzględnieniem kosztów bezpośrednich i pośrednich poniesionych w celu doprowadzenia zapasów do ich obecnego stanu i miejsca oraz aktualnego wykorzystania zdolności produkcyjnych, pomniejszone o odpisy aktualizujące ich wartość. Odpisy aktualizujące wartość zapasów obciążają pozostałe koszty operacyjne.

9. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to składniki majątku trwałego kontrolowane przez jednostkę, powstałe w wyniku zdarzeń w przeszłości, z których oczekiwania jednostka osiągnie korzyści ekonomiczne i które są utrzymywane przez jednostkę gospodarczą w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub dostawach towarów i świadczeniu usług o przewidywanym okresie użyteczności powyżej jednego roku, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujemne się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe – w pozycji budynki są przeszacowywane do wartości godziwej na podstawie wyceny wykonanej przez rzeczoznawców majątkowych.

Środki trwałe amortyzowane są metodą liniową zgodnie z planem amortyzacji ustalonym corocznie według ekonomicznego okresu użytkowania. Spółka zakłada następujące okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii środków trwałych:

Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	11 – 40 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	3 – 16 lat
Środki transportu	3 - 6 lat
Pozostałe środki trwałe	4 - 10 lat

Dla ustalenia wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych, za wyjątkiem nieruchomości, Spółka nie korzysta z usług niezależnego rzeczoznawcy.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych środków trwałych jest weryfikowana nie rzadziej niż raz w roku. Użytkowane aktywa trwałe w spółce mają charakter typowych aktywów, dla których istnieje aktywny rynek. W testach na utratę wartości spółka odnosi się więc do wartości rynkowej testowanych składników majątku. Wartość godziwa jest ustalana w odniesieniu do wartości rynkowej aktualizowanego aktywu.

Dla ustalenia wartości rynkowej aktywów informacje uzyskuje się z ostatnio zawartych transakcji zakupu. Ujawniony odpis z tytułu utraty wartości aktywu ujemne się w momencie ujawnienia w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych i prezentuje w rachunku zysków i strat w pozycji aktualizacja niefinansowych aktywów trwałych dla aktywów niefinansowych. Odwrócenie odpisów z tytułu trwałej utraty wartości rozpoznaje się odpowiednio w pozostałych przychodach operacyjnych.

10. Wartości niematerialne i prawne

Wartości niematerialne i prawne obejmują takie prawa majątkowe, jak: koncesje, patenty, licencje, znaki towarowe, prawa autorskie, know-how i oprogramowanie komputerowe.

Wartości niematerialne i prawne wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia, pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową biorąc pod uwagę okres ich użytkowania chyba, że nie jest on określony. Wartości niematerialne z nieokreślonym

okresem użytkowania podlegają testom ze względu na utratę wartości na każdy dzień bilansowy. Inne wartości niematerialne są amortyzowane od dnia, kiedy są dostępne do użytkowania. Szacunkowy okres użytkowania jest następujący:

Licencje	5 lat
Oprogramowanie komputerowe oraz prawa autorskie	5 – 8 lat

W Spółce nie występują wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania.

11. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne wykazywane są w wartości godziwej weryfikowanej corocznie. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnej ustalana jest przez rzeczoznawcę majątkowego. Wszelkie zmiany będącej wynikiem zmiany wartości godziwej rozpoznawane są w rachunku zysków i strat.

Dokonano podziału nieruchomości położonej w Lublinie przy ul. L. Herc 9 i wydzielono z niej: nieruchomość użytkowaną na potrzeby Spółki (właściciela) oraz nieruchomość inwestycyjną. Przy podziale nieruchomości kierowano się pojęciem nieruchomości użytkowanej na potrzeby właściciela i nieruchomości inwestycyjnej wynikającej z par.5 MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”.

12. Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

Spółka klasyfikuje aktywa trwałe do zbycia (lub grupę aktywów do zbycia) jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli uzna, że ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie w prowadzonej działalności gospodarczej. Warunek ten uznaje się za spełniony wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowego zbycia.

13. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne. Spółka tworzy rezerwy, gdy istnieje aktualny, prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek, wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że spełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków w celu wywiązania się z tego obowiązku, oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku. Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na dzień bilansowy w celu skorygowania szacunków do zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień.

Spółka tworzy rezerwy na:

- Naprawy gwarancyjne – rezerwa jest ujmowana, gdy produkty i usługi, na które gwarancja została udzielona zostały sprzedane. Wysokość rezerwy oparta jest na danych historycznych dotyczących udzielonych gwarancji, oraz średniej ważonej wszystkich możliwych wyników związanych z jej wykonaniem.
- Umowy rodzące obciążenia – rezerwa jest ujmowana w przypadku, gdy spodziewane przez Spółkę korzyści ekonomiczne z umowy są niższe niż nieuniknione koszty wypełnienia obowiązków umownych.

14. Świadczenia pracownicze

Pracownicy Spółki nabywają prawo do pewnych świadczeń, które zostaną wypłacone po nabyciu określonych uprawnień.

Spółka zobowiązana jest na podstawie obowiązujących przepisów do wypłaty odpraw emerytalno-rentowych. W związku z tym Spółka tworzy rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe oraz na zaległe urlopy wypoczynkowe pracowników fizycznych. Kalkulacja przeprowadzana jest przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

15. Odroczony podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat obejmuje część bieżącą i odroczoną. Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe z tytułu opodatkowania dochodu za dany rok, ustalone przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących na dzień bilansowy.

Podatek odroczony wyliczany jest przy zastosowaniu metody zobowiązania bilansowego, w oparciu o różnice przejściowe pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań szacowaną dla celów księgowych, a ich wartością szacowaną dla celów podatkowych. Rezerwy na podatek odroczony są to kwoty podatku dochodowego podlegającego zapłacie w przyszłych okresach od dodatnich różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są to kwoty podatku dochodowego podlegającego zwrotowi w przyszłych okresach od ujemnych różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty dochód do opodatkowania pozwoli na realizację aktywów z tytułu podatku odroczonego.

Zobowiązanie lub aktywa z tytułu podatku odroczonego w bilansie jest wykazywane odpowiednio jako zobowiązanie lub aktywa długoterminowe.

16. Transakcje w walutach obcych i różnice kursowe

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w walucie funkcjonalnej Spółki – PLN według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Dodatnie i ujemne różnice kursowe z tytułu rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych ujmuje się w rachunku zysków i strat. Różnice kursowe prezentowane są saldem.

17. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na nabycie lub wytworzenie majątku trwałego ponoszone do czasu oddania składnika majątku trwałego do używania są kapitalizowane jako składnik nabycia bądź wytworzenia aktywów. W pozostałych przypadkach koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio do rachunku zysków i strat.

18. Przychody ze sprzedaży towarów i usług

Przychody ze sprzedaży towarów i wyrobów gotowych są ujmowane w rachunku zysków i strat, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego. Przychody ze świadczenia usług ujmowane są w rachunku zysków i strat w proporcji do stopnia realizacji transakcji na dzień bilansowy.

Umowy o usługę budowlaną ujmowane są, gdy wynik umowy może zostać wiarygodnie oszacowany, przychody i koszty związane z umową wykazywane są w rachunku zysków i strat - dla umów o okresie realizacji poniżej 6 miesięcy wycena opiera się na wartości

kosztorysowej, natomiast dla umów powyżej 6 miesięcy metodą stopnia zaawansowania realizacji kontraktu – od strony wsadu.

19. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Spółka dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli poniesione wydatki dotyczą okresów następujących po okresie, w którym te wydatki poniesiono.

20. Płatności z tytułu leasingu

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny. Aktywa użytkowane na podstawie leasingu finansowego są traktowane jako środki trwałe, podlegające umorzeniu i amortyzacji według stawki ustalonej na podstawie okresu trwania umowy leasingowej. Opłaty z tytułu umowy leasingu dzieli się na koszty finansowe i raty spłaty kapitału, zmniejszające zobowiązanie z tytułu przejęcia obiektu leasingu.

21. Wskazanie średnich kursów wymiany złotego, w okresach objętych sprawozdaniem finansowym i porównywalnymi danymi finansowymi, w stosunku do euro, ustalanych przez NBP

Wybrane dane finansowe raportu zostały przeliczone kursem EURO w następujący sposób:

a) poszczególne pozycje rachunku zysków i strat, poz. I-VIII, zostały przeliczone wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłoszonych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca objętego raportem kwartalnym.

Kurs ten za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. wynosi 3,5321 zł.

31.01.2008 r. – 3,6260 tabela 22/A/NBP/2008

29.02.2008 r. – 3,5204 tabela 43/A/NBP/2008

31.03.2008 r. – 3,5258 tabela 63/A/NBP/2008

30.04.2008 r. – 3,4604 tabela 85/A/NBP/2008

30.05.2008 r. – 3,3788 tabela 105/A/NBP/2008

30.06.2008 r. – 3,3542 tabela 126/A/NBP/2008

31.07.2008 r. – 3,2026 tabela 149/A/NBP/2008 - najniższy

29.08.2008 r. – 3,3460 tabela 169/A/NBP/2008

30.09.2008 r. – 3,4083 tabela 191/A/NBP/2008

31.10.2008 r. – 3,6330 tabela 214/A/NBP/2008

28.11.2008 r. – 3,7572 tabela 233/A/NBP/2008

31.12.2008 r. – 4,1724 tabela 254/A/NBP/2008 - najwyższy

b) poszczególne pozycje aktywów i pasywów, poz. IX-XIV, zostały przeliczone wg średniego kursu obowiązującego w dniu 31.12.2008 r. ogłoszonego przez NBP.

Kurs ten wynosi 4,1724 zł, tabela 254/A/NBP/2008.